

Test sonuçlarının kanser olduğunuzu göstermesi durumunda, doktorunuz sizin için en etkili tedavi yöntemini önerecektir. Bu bilgi notunda, kanserin yaygın tedavi yöntemleri açıklanmaktadır.

Birçok farklı kanser türü vardır. Bir kanser türü için etkili olan tedavi yöntemi, başka bir kanser türü için geçerli olmayabilir.

Doktorunuzdan, anlamadığınız herşeyi açıklamasını isteyiniz. Doktorla tedaviniz hakkında görüşmeye giderken yanınızda bir akraba ya da arkadaş götürebilirsiniz. Doktorun söylediklerini yazabilir ya da kayıt yapıp yapamayacağınızı sorabilirsiniz. Bu, doktorun söylediklerini hatırlamanızda yararlı olacaktır.

Doktorunuzun dilinizi konuşmaması ve İngilizcenizin akıcı olmaması durumunda, tedavinizle ilgili önemli toplantılarda bir tercümandan yararlanmanız önerilmektedir. Tercüman istediğinizi doktorunuza belirtiniz.

Tedavinize ilişkin karar verme konusunda biraz zamana ihtiyacınız olacaktır. Tedavinin içeriğini anladığınızdan emin olunuz. Tedaviye karar vermek için ne kadar süre gerektiğini doktorunuza sorunuz.

Kanserli kişilere bir, iki ya da daha fazla farklı tedavi yöntemleri uygulanabilir. Bu, kanserin türüne bağlıdır. Bazı durumlarda tedavi önerilmemektedir.

Bazı kişiler tedavi olmak istemezler. Bu bağlamda, bireylerin tıbbi tedaviyi reddetme hakları vardır. Tedaviyi reddeden kişilerin, bu kararlarını doktorları ile ayrıntılı bir şekilde tartışmaları ve tedavi olmamaları durumunda, kanserin nasıl ilerleyeceğini bilmeleri gerekir.

Doktorunuza tedaviye ilişkin soracağınız sorular:

- Bu tedaviyi neden öneriyorsunuz?
- Tedavinin yan etkileri nelerdir?
- Tedaviden sonra işe dönebilmem için ne kadar süre beklemem gerekir? Normal etkinliklerime ne zaman başlayabilirim?
- Tedavinin etkili olup olmadığını ne zaman öğreneceğim?
- Tedavi öncesinde, sırasında ve sonrasında yapmam gereken herhangi bir şey var mı?
- Birden fazla tedavi yönteminin uygulanması gerekecek mi?
- Nerede tedavi olacağım?
- Tedavi ücreti ne kadar olacak? Bu ücretin tümü Medicare ya da özel sigorta kapsamına giriyor mu?
- İkinci bir görüş almak istediğimde, beni bir başka uzmana sevk edebilir misiniz?

Ameliyat

Kanserli organın/dokunun tümü ya da bir kısmı ameliyatla alınabilir.

Bazı ameliyatlar, ufak cilt kanserlerini almak veya biyopsi gibi hafif cerrahi işlemlerdir. Diğerleri ise, kanserli dokunun vücutta bir

organdan çıkarılması gibi büyük ameliyatları kapsamaktadır.

Ameliyatlar ayrıca, vücudun bir bölümünü onarmak ya da yenilemek amacıyla da yapılabilir (sözgelimi; göğsün alınmasından sonra protez göğüs takılması gibi).

Ameliyat öncesi kişiye genellikle genel anestezi uygulanmaktadır. Genel anestezi kişiyi uyutur ve etkisi geçinceye kadar ağrı hissetmesini önler. Bazen, anestezi uygulanan kişilerde, kendilerine geldikten sonra mide bulantısı görülebilir. Doktor ve hemşireler mide bulantısını azaltıcı ilaçlar verebilirler.

Ameliyat herkesi farklı etkiler. Bazı kişiler birkaç günde iyileşir. Büyük bir ameliyat geçiren kişilerin iyileşmesi haftalar ya da aylar sürebilir.

Ameliyat olduğunuzda, hemşire ya da doktorunuz iyileşme sürecinde vücudunuza nasıl bakacağınızı size açıklayacaktır. İyileşme süreci beslenmenizi ve egzersiz miktarınızı etkileyebilir. Bu konuda ne yapacağınızı bilmiyorsanız, doktor veya hemşireye sorunuz.

Ameliyattan sonra biraz ağrı olması normaldir. İhtiyacınız olduğu sıklıkta ağrı kesici ilaç istemeyi unutmayınız.

Ameliyat kanserin ilk tedavisi olabilir. Kişiyi daha sonra kemoterapi ve/veya radyoterapi uygulanabilir.

Doktorunuza ameliyata ilişkin soracağınız sorular:

- Anestezi sonrası kendime geldiğimde ağrı olacak mı?
- Ameliyat sonrası kendime geldiğimde yemek yiyebileceğim ve ayağa kalkabilecek miyim?
- Vücudumda tüpler olacak mı? Nerede ve Ne için?
- Ameliyat sonrası iyileşmemde yardımcı olmak için neler yapabilirim?
- İhtiyacım olacak diğer tedavi yöntemleri nelerdir?

► Turkish

Treating cancer

Kanser bilgi hattı:

- Türkçe
(03) 9209 0169
- İngilizce
13 11 20

1 Rathdowne Street
Carlton Vic 3053
Australia
Telephone: 61 (0)3 9635 5000
Facsimile: 61 (0)3 9635 5270
enquiries@cancervic.org.au
www.cancervic.org.au

Kemoterapi

Kemoterapi, normal hücrelere olası en az zararı vererek, kanserli hücreleri öldürebilen bir ilaç tedavisi yöntemidir. Kemoterapi kanserli hücrelerin çoğalmasını engeller.

Kemoterapi bazen kanser için ilk uygulanan tedavi yöntemidir. Bununla beraber, kemoterapi genellikle diğer tedavilerden sonra uygulanmaktadır. Kemoterapi ameliyat veya radyoterapi tedavisinden etkilenmeyen kanserli hücrelerin öldürülmesinde yardımcı olabilir.

Bazı kişilerin hastanede yatarak tedavi olmaları gerekir. Bazı kişiler ise, kemoterapi tedavisi için birkaç saatliğine hastaneye gelebilirler. Bazı durumlarda tedavi evde uygulanabilir.

Kemoterapi genellikle iki veya üç haftalık aralarla, her seans birkaç saat olmak üzere birkaç gün uygulanır. Tedavi yoğunlukla birkaç ay boyunca belli bir süre uygulanır.

Kemoterapi genellikle damardan iğne ile uygulanır. Bazı kişilere, damardan düzenli kemoterapi uygulanmasında yardımcı olmak amacıyla derinin altına bir tüp yerleştirilir. Bu işlem, damarlarda çok fazla hasar olmasını engeller. Tüp, tedavi bitinceye kadar derinin altında kalmaktadır. Kemoterapi ayrıca, tabletler halinde, kaslara iğne aracılığıyla veya deri üzerine krem sürerek de uygulanabilir.

Kemoterapi geçici yan etkilere yol açabilir. Kusma ve mide bulantısı ile saç ve vücut tüylerinin dökülmesine neden olabilir. Mide bulantısı ve kusmanın giderilmesinde ilaçların yararı olabilir. Kemoterapi sırasında dökülen saç ve vücut tüyleri tedavi bittikten birkaç ay sonra yeniden çıkmaya başlar.

Kemoterapi ayrıca, uzun dönemli yan etkilere de neden olabilir. Bu bağlamda, kişinin doğurganlığını etkileyebilir. Sözelimi; adet kanamaları bir süre için ya da tamamen durabilir. çocuk sahibi olmayı planlıyor, ancak kemoterapi görmeniz gerekiyorsa, doktora bu konuda ne yapabileceğinizi sorunuz. Sözelimi; erkeklerin spermeleri bir klinik veya hastanede saklanabilir.

Doktorunuza kemoterapiye ilişkin soracağınız sorular:

- Tedavi ne kadar sürecek?
- Tedavinin olası yan etkileri nelerdir?
- Tedavinin herhangi uzun dönemli bir yan etkisi var mı?
- Kemoterapi sırasında kendime bakmak için neler yapabilirim?

Radyoterapi

Radyoterapi ışınla tedavi yöntemidir. Radyasyon bir tür enerji olup, kanserli hücrelerin çoğalmasını engelleyebilir. Radyoterapi ayrıca, normal hücreleri de etkileyebilir, ancak bu hücreler daha sonra iyileşebilir.

Radyoterapi, vücudun içinden veya dışından olmak üzere iki şekilde uygulanabilir. Dıştan tedavide, radyasyon bir makineden doğrudan kanserli organa ve çevresindeki dokuya yönlendirilir. İçten tedavide ise, içine radyoaktif madde konulan kapsüller (tüpler) kişinin vücut boşluğuna, tümörün üzerine ya da çevresine yerleştirilir. (Erkeklerle, prostat kanseri için bu tedavi yönteminin uygulanması durumunda, kapsüllerin yerleştirilmesinin ardından ilk iki hafta cinsel ilişki sırasında prezervatif kullanmaları önerilmektedir. Bu kişilerin konuyu doktorları ile görüşmeleri gerekir.) Radyoterapi kişiyi radyoaktif hale getirmez ve tedavi ağrısızdır. Işınlar sıcak değildir.

Bazı kişilere yalnızca tek bir tedavi uygulanırken, bazılarının birkaç tedaviye ihtiyacı olabilir. Her bir tedavi yalnızca birkaç dakika sürmektedir. Ancak, tedavi için daha fazla zaman ayırınız. Kişinin ihtiyacı olan tedavi sayısı değişiklik gösterebilir. Doktorunuz, size uygun olan tedavi sayısına karar verecektir.

Bazı kişilerde radyoterapiden sonra bazı yan etkiler görülebilir. Bunlar, yorgunluk, deride kızarıklık ya da yanma hissi, mide bulantısı, kusma ve ishali kapsamaktadır. Bazı kişilerde yan etki görülmez.

Doktorunuza radyoterapiye ilişkin soracağınız sorular:

- Tedavi ne kadar sürecek?
- Tedavinin olası yan etkileri nelerdir?
- Radyoterapi sırasında kendime nasıl bakabilirim?

► Turkish

Treating cancer

Kanser bilgi hattı:

- Türkçe
(03) 9209 0169
- İngilizce
13 11 20

1 Rathdowne Street
Carlton Vic 3053
Australia
Telephone: 61 (0)3 9635 5000
Facsimile: 61 (0)3 9635 5270
enquiries@cancervic.org.au
www.cancervic.org.au

January 2004

İmmünoterapi

Bağışıklık sistemi, hücre ve organlardan oluşan ve vücudu enfeksiyon ve hastalıklara karşı koruyan bir sistemdir. Bağışıklık sistemi normal ve kanserli hücreler arasındaki farkı ayırt edebilir.

İmmünoterapide (bağışıklık tedavisi), bağışıklık sistemini, kanserle savaşıma yönünde çalışmaya özendirilen ilaçlar kullanılmaktadır.

İmmünoterapi, ağızdan, damardan ya da deri altından iğne yoluyla uygulanmaktadır.

İmmünoterapi, çoğunlukla 'grip' benzeri yan etkilere neden olabilir. Kişilerde üşüme, terleme, yorgunluk, baş ağrısı, kas ağrısı, mide bulantısı, kusma ya da ishal görülebilir.

Doktorunuza immünoterapiye ilişkin

soracağınız sorular:

- Tedavi olurken neler hissedeceğim?
- Tedavi olurken herhangi bir özel önlem almam gerekiyor mu?

Hormon tedavisi

Bazı kanser türlerinin (prostat ve bazı göğüs kanserleri) gelişmeleri için vücut tarafından salgılanan hormonlara ihtiyaçları vardır. Tedavi, vücudun bu hormonları üretmesini engelleyebilir. Kişiler, ilaçla tedavi olabilir ya da hormonları üreten bez/organ ameliyatla alınabilir. Tedavi kanserin türüne bağlıdır.

Hormon tedavisinin yan etkileri, iştah artışı, ödem ve kilo almayı kapsayabilir. Bazı durumlarda kişinin ruh durumu ve cinsel isteği de etkilenebilir.

► *Turkish*

Treating cancer

Kanser bilgi hattı:

- **Türkçe**
(03) 9209 0169
- **İngilizce**
13 11 20

1 Rathdowne Street
Carlton Vic 3053
Australia
Telephone: 61 (0)3 9635 5000
Facsimile: 61 (0)3 9635 5270
enquiries@cancervic.org.au
www.cancervic.org.au

January 2004